

Czy to koniec dyskryminacji nauk biologiczno-medycznych?

„Obszary wiedzy przez nas reprezentowane (...) należą do wspieranych i docenianych w krajach rozwiniętych ze względu na ich rolę w m.in. ochronie zdrowia społeczeństw” – pisze w liście do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Komitet Cytobiologii PAN, wyrażając swój protest wobec pomijania dziedzin biologiczno-medycznych w procedurze przyznawania nagród za wybitne osiągnięcia naukowe. „Przegląd regulacji prawnych dotyczących nagród ministra dobiegł końca, a jego wnioski w najbliższym czasie znajdą wyraz w projektach nowelizacji wszystkich rozporządzeń regulujących przyznawanie nagród ministra” – odpowiada Ministerstwo.

Na posiedzeniu plenarnym Komitetu Cytobiologii PAN w dniu 20.11.2013 jednym z omawianych zagadnień było rozporządzenie MNiSW (z 15.01.2013) w sprawie „nagród za wybitne osiągnięcia naukowe oraz za osiągnięcia w opiece naukowej i dydaktycznej”. Referentem był prof. dr hab. P. Wojtaszek, Prodziekan ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Wydziału Biologii UAM, wskazując na dyskryminujący jego charakter – przede wszystkim niedoceniecie osiągnięć w dziedzinie nauk biologiczno-medycznych. Członkowie Komitetu wyrażając dezaprobatę dla tego rozporządzenia, postanowili interweniować w tej sprawie, tym bardziej, że podjęte poprzednio poniższe działania – zrelacjonowane przez referenta – nie odniosły skutku.

9 listopada 2012 r do MNiSW przesłano stanowisko Konferencji Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich (KDWPUP) w sprawie projektów rozporządzeń MNiSW dotyczących systemu nagród dla nauczycieli akademickich i pracowników naukowych sygnowane przez Dziekana Wydziału Biologii UAM prof. dr hab. B. Jackowiaka.

W odpowiedzi z grudnia 2012 r. Podsekretarz Stanu, dr hab. Daria Lipińska-Nałęcz napisała, że uwagi KDWPUP zostały wzięte pod uwagę, lecz 15.01.2013 ukazało się rozporządzenie (Dz. U. Poz. 101) nieuwzględniające ich, więc 01.02.2013 Rada

Wydziału UAM podjęła uchwałę (7/01/2013) sprzeciwiającą się temu rozporządzeniu.

9.01.2014 Komitet Cytobiologii PAN przesłał rezolucję do Ministerstwa dotyczącą zmiany tego rozporządzenia, które **dyskryminuje nauki biologiczno-medyczne i wiąże przyznanie nagrody z uzyskaniem stopni/tytułów naukowych**. W odpowiedzi z dnia 13.02.2014 dr hab. Daria Lipińska-Nałęcz, Podsekretarz stanu (pismo DS.DS.176.3.2014/AS) dostrzegła zasadność naszych uwag obiecując analizę i zmianę tych przepisów (obydwa pisma dostępne w zakładce Rezolucje/Petycje/Opinie <http://cytobiologia.nencki.gov.pl>). **Żadne zmiany nie zostały wprowadzone przez rok i dlatego 6.02.2015 wystosowaliśmy rezolucję Komitetu Cytobiologii PAN** [dostępna na str. 7 – red.].

Z nadzieją przyjmujemy odpowiedź z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18.02.2015 [dostępna na str. 8 – red.], że feralne rozporządzenie wreszcie zostanie zmienione i czekając na informację o zapowiadanych konsultacjach dotyczących jego nowelizacji. Mamy nadzieję, że zakończy się dyskryminacja nauk biologiczno-medycznych.

prof. dr hab. Elżbieta Wyroba – przewodnicząca
Komitetu Cytobiologii PAN

Rezolucja Komitetu Cytobiologii PAN

Prof. dr hab. Lena Kolarska-Bobińska
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowna Pani Minister,

Ponownie zwracamy się do Pani Minister z pilnym postulatem zmiany rozporządzenia z dnia 15 stycznia 2013 w sprawie nagród za wybitne osiągnięcia naukowe oraz za osiągnięcia w opiece naukowej i dydaktycznej.

9 stycznia 2014 skierowaliśmy na ręce Pani Minister rezolucję dotyczącą zmiany tego rozporządzenia, które **dyskryminuje nauki biologiczno-medyczne i wiąże przyznanie nagrody z nadaniem tytułu profesora – wbrew poprzednio stosowanemu przepisom**.

W odpowiedzi z dnia 13 lutego 2014 (załączona) dr hab. Daria Lipińska-Nałęcz, Podsekretarz stanu (pismo DS.DS.176.3.2014/AS) dostrzegła zasadność naszych uwag obiecując analizę i zmianę tych przepisów. Niestety do tej pory nie została wprowadzona żadna zmiana.

Naszą wątpliwość budzi poniższy paragraf:

§ 2.1. Nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe przyznaje się za mające światowe znaczenie osiągnięcia prowadzące do nadania tytułu naukowego profesora lub tytułu profesora sztuki, uzyskane w szczególności w obszarach wiedzy obejmujących obszary nauk ścisłych, technicznych, społecznych i humanistycznych.

Reprezentując naukowców z 24 największych placówek biologiczno-medycznych w Polsce pragniemy zwrócić uwagę, że obszary wiedzy przez nas reprezentowane – zaliczane do „LIFE SCIENCES” (nauk o życiu) **należą do wspieranych i docenianych w krajach rozwiniętych ze względu na ich rolę w m.in. ochronie zdrowia społeczeństw (w tym tworzenie nowych leków/terapii), monitorowanie warunków zdrowotno-higienicznych współczesnych społeczeństw w zmieniającym się środowisku, zapewnianiu jakości żywności i upraw**.

Pominięcie całej tej dziedziny nauk jest sprzeczne z inicjatywami i trendami światowymi. W dokumentach UE już wiele lat temu (rok 2002) pojawiło się to niezwykle ważne sformułowanie wskazujące jakie znaczenie mają w/w nauki m.in. w ekonomii opartej na wiedzy:

„Life sciences and biotechnology are widely recognized to be [...] the next wave of knowledge-based economy, creating new opportunities for our societies and economies” [1].

W marcu 2013 roku oficjalnie podpisano memorandum EU-LIFE – inicjatywy, której przyświeca następujące hasło **‘Building and promoting Excellence in Life Sciences in Europe’** skupiającej 13 instytucji, ponad 7 tysięcy naukowców i personelu technicznego realizujących 106 grantów ERC i koordynując 21 projektów UE. W ostatnim posiedzeniu rady dyrektorów tego gremium uczestniczyli wysocy rangą przedstawiciele Argentyny i Brazylii, co świadczy o rozszerzaniu się tej inicjatywy [2].

W USA – wg portalu USA LIFE SCIENCES DATABASE [3] jest ponad 34 tys. firm w obszarze bio-tech. O potencjale rosnącej i istotnej sfery tzw. *Biobiznes* świadczyć może fakt dotyczący przejęcia irlandzkiej firmy biofarmaceutycznej przez firmę amerykańską, której wartość rynkowa stała się jedną z największych fuzji ubiegłego roku o łącznej wartości ponad 100 mld euro [3].

W ubiegłym tygodniu w „Science” pojawiło się to hasło [4]: *‘We propose that translational research needs to venture out of its comfort zone and become more interdisciplinary. Physicians, pharmacists, statisticians, computational biologists, social scientists and others from academia, health care and industry should be working hand in hand.’*

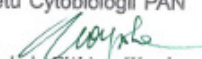
Jednocześnie uważamy, **że nagrodzone może być każde wybitne osiągnięcie naukowe o światowym znaczeniu NIEZALEŻNIE od uzyskania tytułu naukowego.**

W obecnej formie rozporządzenie **jest DEMOTYWUJĄCE młodych naukowców – wbrew różnym inicjatywom podejmowanym m.in. przez Unię Europejską, agendy rządowe (NCN, NCBR) i FNP wspierającym to grono.**

Podtrzymujemy naszą gotowość – jako Komitet istniejący od 1972 roku – uczestniczenia w konsultacjach, oferując pomoc i ekspertyzę w powyższej sprawie.

Odnośniki:

1. EC (2002) Communication from the Commission ‚Life sciences and biotechnology – A strategy for Europe.’ COM(2002) 27. European Commission, Brussels, Belgium
2. <http://eu-life.eu>
3. Lab Times (2014) 5, 41.
4. Janine T. Erler. Nature 517, 438 (22 January 2015) doi:10.1038/517438e

Z poważaniem
 Przewodnicząca
 Komitetu Cytobiologii PAN

 Prof. dr hab. Elżbieta Wyroba

Do wiadomości:

1. Marszałek Senatu – Pan Bogdan Borusewicz
2. Marszałek Sejmu – Pan Radosław Sikorski
3. Prezes Rady Ministrów – Pani Ewa Kopacz

Warszawa, 6.02.2015

fol. sxc.hu

Odpowiedź Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Warszawa, 18 lutego 2015 r.

Pani Prof. Elżbieta Wyroba
Przewodnicząca Komitetu Cytobiologii PAN

Szanowna Pani Profesor,

bardzo dziękuję za Pani pismo z dnia 6 lutego br. w sprawie potrzeby zmiany *rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie nagród za wybitne osiągnięcia naukowe oraz za osiągnięcia w opiece naukowej i dydaktycznej*. Uprzejmie informuję, że zapowiedziany w moim piśmie z dnia 13 lutego 2014 r. przegląd regulacji prawnych dotyczących nagród ministra dobiegł końca, a jego wnioski w najbliższym czasie znajdą wyraz w projektach nowelizacji wszystkich rozporządzeń regulujących przyznawanie nagród ministra.

Jednym z tych wniosków jest odejście od budzącej sprzeciw części środowiska naukowego preferencji dla obszarów nauk ścisłych, technicznych, społecznych i humanistycznych w wyżej wymienionym rozporządzeniu. Pragnę przy tym zwrócić uwagę Pani Profesor na to, że priorytet ten miał wymiar tylko formalny: wśród ubiegłorocznych laureatów nagrody ministra za wybitne osiągnięcia naukowe znalazł się przedstawiciel nauk medycznych, prof. Krzysztof Giannopoulos (szczegóły pod adresem <http://www.nauka.gov.pl/nagrody/nagrody-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-za-wybitne-osiagniecia-naukowe-oraz-za-osiagniecia-w-opiece-naukowej-i-dydaktycznej-2014.html>).

Nie znalazłam natomiast przesłanek na rzecz rezygnacji z powiązania nagród w tej kategorii z uzyskaniem tytułu naukowego profesora lub tytułu profesora sztuki. U podstaw tej decyzji legły dwa powody. Pierwszym jest prawne umocowanie wspomnianego rozporządzenia w *ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (art. 32 ust. 4-5), które powiązanie to czyni zasadnym. Powodem drugim – i w tej sprawie decydującym – jest możliwość złożenia wniosku o przyznanie nagrody ministra za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne. W tej kategorii nagród nie ma regulacji odnoszących się do pożądaných u kandydatów stopni czy tytułu.

Zachęcam Panią Profesor oraz naukowców zrzeszonych w Komitecie Cytobiologii PAN do wzięcia udziału w rychłych konsultacjach dotyczących wspomnianych nowelizacji. Państwa ewentualne uwagi z pewnością wpłyną pozytywnie na ostateczny kształt przepisów dotyczących nagród ministra.

- 1 <http://www.nauka.gov.pl/komunikaty/zaproszenie-do-skladania-wnioskow-o-nagrody-rm-osiagniecia-naukowe-lub-naukowo-techniczne.html>

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra
SEKRETARZ STANU

prof. Marek RATAJCZAK